

Iz navedenih razloga čini nam se da je rješenje Višeg privrednog suda u Ljubljani daleko pravilnije od rješenja Vrhovnog privrednog suda.

Nemamo ništa protiv toga da se ne priznaje valjanost klauzule teretnice o nadležnosti suda. Kod toga treba ipak imati u vidu veoma važnu činjenicu, naime da i naše teretnice sadržavaju takvu klauzulu, i da su ju sudovi priznavali i onda kad nije bila propisana od obih zainteresiranih stranaka. Ako se već ne priznaje ta klauzula, to je trebalo učiniti iz drugih razloga, a ne onih navedenih u gornjem obrazloženju, koji stvaraju veliku pravnu nesigurnost i daleko preko onoga što je predmet konkretnog spora pa i izvan ugovora o prijevozu. Teretnica je naime jedna od najvažnijih i najosjetljivijih instrumenata međunarodne trgovine i kreditiranja te trgovine, pa treba s osobitom ozbiljnošću prilaziti rješenju pojedinih problema u vezi s njom. Ovo se naročito odnosi na vrhovnu sudsku instancu ne samo u pomorskim nego i privrednim sporovima kojih stajališta imaju nužno odraza u praksi, bilo da su pozitivna ili negativna.

B. J.

VIŠI PRIVREDNI SUD SRH

Drugostepena presuda od 13. XII 1967.

Vijeće: Lida Horvat, dr Dušan Arneri, dr Božidar Zubić

Špediter - Špediterova tražbina prema komitentu za plaćenu vozarinu zastaruje za tri godine - Na ovu tražbinu ne primjenjuje se dvogodišnji zastarni rok Zakona o zastari potraživanja koji se rok odnosi na usluge prijevoza

Tužitelj je špediter, a tuženik je njegov komitent. Tužitelj navodi da je za svoga komitenta platio vozarinu koju mu tuženik neće da nadoknadi. Tuženik se protivi tužbenom zahtjevu pozivajući se na zastaru, jer da je od postanka tražbine pa do tužbe prošlo više od dvije godine.

Prvostepeni sud je prihvatio prigovor zastare. Prema stajalištu toga prvostepenog suda po odredbi čl. 14. Zakona o zastari potraživanja opći je zastarni rok 10 godina, a taj za isporuku robe medju privrednim organizacijama po

čl. 17. Zakona je tri godine. Po odredbi pak čl. 21. Zakona zastarni rok za usluge prijevoza i prijenosa iznosi dvije godine. Kako je tužiteljeva tražbina nastala 3. XI 1964, a tužitelj je ustao tužbom 5. IV 1967. to je protekao dvogodišnji zastarni rok, pa je sud morao uvažanjem tuženikova prigovora tužbu odbiti, i tužitelja po čl. 143. ZPP obvezati da naknadi tuženiku parnični trošak.

Protiv presude prvostepenog suda žali se tužitelj. Drugostepeni sud je našao da je žalba osnovana, pa ju je uvažio i ukinuo prvostepenu presudu, a predmet vratio prvostepenom sudu na ponovno raspravljanje iz ovih razloga:

U konkretnom slučaju radi se o potraživanju tužitelja kao špeditera iz ugovora o prijevozu koji je sklopio s tuženikom, drugom privrednom organizacijom, dakle o potraživanju koje se ima smatrati da se temelji na ugovoru zaključenom u okviru poslovne djelatnosti stranaka, i koje kao takvo zastarjeva u smislu čl. 17 cit. Zakona za tri godine.

Dosljedno tome ima se uzeti da utuženo potraživanje nije zastarjelo, jer je usluga koje se naknada utužuje bila izvršena u XI mjesecu 1964, a ova tužba bila je podignuta 6. IV 1967.

Iz navedenih razloga valjalo je žalbu kao osnovanu uvažiti, a pobijanu presudu ukinuti time da prvostepeni sud u nastavku postupka utvrdi osnovanost utuženog potraživanja. Ovo iz razloga jer je tuženik pored prigovora zastare u svojim prigovorima naveo da mu nije poznato zbog čega bi imao platiti tužitelju utuženi iznos.

N. P.

VIŠI PRIVRED SUD SRH

Drugostepena presuda od 21. III 1968.

Vijeće: Dr Ernest Vajić, dr Vladimir Borić, Branko Lovrečki

Carinski postupak - Ako primalac primi robu od carinarnice bez sastavljanja zapisnika o šteti, nastaje prekluzija njegovog zahtjeva prema carinarnici - Prekluzija nastaje i u slučaju kad je primaocu i carinskom službeniku bilo poznato da postoji manjak, pa su unatoč tome sporazumno odustali od sastavljanja zapisnika

Tužitelj je špediter, a tuženik je Država SFRJ /Uprava carina/.